

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії та роботи над дисертацією
Соколової Вікторії Вікторівни
«Публічне управління системою технічного регулювання на залізничному
транспорті в Україні»,
яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування

Соколова Вікторія Вікторівна у 2018 році закінчила Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України та отримала диплом магістра (з відзнакою) за спеціальністю 281 Державне управління. У 2018 році Вікторія Вікторівна вступила до аспірантури кафедри права та європейської інтеграції, де проходила навчання за денною формою організації освітнього процесу навчання за державним замовленням. Закінчила навчання у вересні 2023 року. Була поновлена в аспірантуру в жовтні 2024 року для захисту дисертації.

Робота Соколової В.В. над темою дисертації почалась із визначенням завдань дисертаційного дослідження а саме:

- дослідити концептуальні основи публічного управління системою технічного регулювання на залізничному транспорті;
- уточнити особливості інституційної архітектури системи технічного регулювання залізничного транспорту та розробити типологію регуляторних механізмів;
- узагальнити методологічні підходи до оцінювання ефективності публічного управління системою технічного регулювання в умовах невизначеності та кризових викликів;
- провести оцінку інституційної спроможності системи публічного управління технічним регулюванням залізничного транспорту України;
- уточнити особливості механізмів публічного управління технічним регулюванням залізничного транспорту в Україні та країнах ЄС;
- визначити критичні розриви та стратегічні резерви у системі публічного управління технічним регулюванням залізничного транспорту;
- розробити інтегровану модель публічного управління системою технічного регулювання залізничного транспорту в умовах множинних ризиків та стратегічної невизначеності;

– обґрунтувати адаптивний механізм гармонізації національної системи технічного регулювання залізничного транспорту з європейськими стандартами;

– розробити стратегію цифрової трансформації публічного управління системою технічного регулювання залізничного транспорту України з відповідною дорожньою картою та індикаторами ефективності.

Усі поставлені в дисертаційному дослідженні завдання були повністю реалізовані Соколовою Вікторією Вікторівною, що дало змогу сформулювати обґрунтовані наукові висновки та практичні рекомендації. Отримані результати відзначаються високим рівнем теоретичної опрацьованості та практичної значущості, а також містять елементи наукової новизни.

Соколовою В. В. вперше обґрунтовано публічне управління системою технічного регулювання на залізничному транспорті як багаторівневу систему управлінських рішень у взаємозв'язку з інституційними, нормативно-правовими та процедурними механізмами. У роботі представлено системне бачення предмета дослідження через призму публічного управління як комплексної діяльності, що виходить за межі суто адміністративного чи технічного підходу. Авторкою проаналізовано функціональні зв'язки між регуляторними акторами, інструментами технічного регулювання та управлінськими функціями держави, що дозволило сформулювати узагальнену концептуальну модель управління.

Здобувачка самостійно сформулювала аналітичні підходи до розуміння системи технічного регулювання як об'єкта публічного управління, уточнила її структуру, принципи функціонування та логіку взаємодії між ключовими інституціями. Такий підхід створює підґрунтя для оновлення управлінських практик у контексті євроінтеграційних реформ та забезпечення належного рівня транспортної безпеки. Таким чином, зазначене наукове положення має як концептуальну значущість для розвитку теорії публічного управління, так і прикладну спрямованість для формування цілісної політики у сфері технічного регулювання на транспорті.

Одним із ключових результатів дисертаційного дослідження Соколової Вікторії Вікторівни є обґрунтування адаптивного організаційного механізму гармонізації національної системи технічного регулювання залізничного транспорту з європейськими стандартами. У роботі запропоновано оригінальну конструкцію механізму, яка базується на принципі модульної структуризації технічних регламентів, що передбачає виокремлення базового (незмінного) та адаптивних (змінних) компонентів, здатних функціонувати у трьох режимах: стандартному, підвищеної готовності та кризовому. Такий підхід дозволяє адаптувати вимоги технічного регулювання залежно від

динаміки безпекових загроз, що є надзвичайно актуальним в умовах війни та поствоєнного відновлення.

Особливої уваги заслуговує запропонована авторкою модель Національного центру резильєнтного технічного регулювання, як ключової інституції, що забезпечує інтеграцію функцій технічної безпеки, кризового реагування та стратегічної гнучкості. Авторка обґрунтовує доцільність поєднання в межах одного органу як нормативно-методичних, так і аналітичних та цифрових функцій.

Інноваційним є також підхід до цифровізації регуляторного процесу, зокрема через використання технологій блокчейну, предиктивної аналітики та захищених комунікаційних мереж, що у сукупності створює передумови для підвищення прозорості, гнучкості та стійкості системи технічного регулювання.

Запропонований механізм не лише відповідає стандартам Європейського Союзу, але й враховує множинні ризики та виклики безпекового характеру, демонструючи здатність до інтеграції концепцій *resilience*, ризик-орієнтованого управління та цифрової трансформації.

Одним із вагомих результатів дисертаційного дослідження Соколової Вікторії Вікторівни є удосконалення типології регуляторних механізмів системи технічного регулювання на залізничному транспорті, що має як теоретичну, так і практичну значущість. На відміну від існуючих класифікацій, які здебільшого фрагментарно розглядають регуляторні механізми в розрізі окремих ознак, здобувачкою запропоновано інтегровану матрицю систематизації, яка охоплює сім взаємопов'язаних критеріїв: характер регуляторного впливу, регуляторну логіку, інституційний рівень, функціональне призначення, форму закріплення, ступінь гнучкості та технологічну орієнтацію. Такий підхід забезпечує багатовимірне аналітичне бачення регуляторних процесів та дозволяє оцінювати їх трансформаційний потенціал і адаптивність до безпекових та економічних викликів.

Особливої уваги заслуговує методологічне виявлення в межах цієї типології переходу від статичних до динамічних, від реактивних до проактивних механізмів, що відображає актуальні тенденції розвитку публічного управління в умовах воєнного стану. Здобуті результати створюють передумови для формування нової парадигми регуляторної діяльності, орієнтованої на стійкість, гнучкість та стратегічну випереджувальність.

Практична цінність запропонованої типології полягає в можливості її використання як інструменту для цілеспрямованого аналізу, добору та комбінації регуляторних механізмів відповідно до поточної ситуації в галузі, включно з кризовими та перехідними періодами. Це дозволяє забезпечити

оптимальний баланс між стабільністю регуляторного середовища та необхідністю гнучкого реагування на загрози і зміни, що особливо важливо для сфери залізничного транспорту як критично важливої інфраструктури.

У дисертації Соколової В.В. представлено обґрунтування методологічного інструментарію оцінювання ефективності публічного управління системою технічного регулювання на залізничному транспорті. Зокрема, авторкою розроблено інтегративну методологічну матрицю, що має принципово новий характер порівняно з існуючими підходами. Вона базується на диференціації типів невизначеності (параметрична, структурна, радикальна, каскадна, екзогенна, трансформаційна) та встановлює відповідність між ними й релевантними методологічними підходами, включаючи превентивний, адаптивний, трансформаційний та інші. У роботі також визначено специфічні критерії оцінки ефективності й систематизовано управлінські інструменти для кожного типу невизначеності. Такий підхід забезпечує комплексну методологічну основу для адаптивного управління технічним регулюванням в умовах множинних кризових викликів, що є вагомим і новаторським внеском у наукову сферу.

Суттєвим досягненням дисертаційної роботи є удосконалення методичного підходу до аналізу інтеграційних та дезінтеграційних тенденцій (конвергентно-дивергентних процесів) у системі публічного управління технічним регулюванням. Авторка запропонувала підхід, який враховує динаміку інституційних змін на трьох рівнях управління – національному, регіональному та локальному – з використанням кількісних індикаторів змін за період 2019–2023 років. Особливо важливим є обґрунтування впливу спрощених регуляторних процедур воєнного стану на технічну безпеку та інтероперабельність залізничної інфраструктури. Такий підхід дозволяє поєднувати емпіричний аналіз із практико-орієнтованими висновками і має прикладне значення.

Наукова новизна роботи також проявляється у подальшому розвитку концептуалізації інституційної архітектури системи технічного регулювання. Соколова В.В. запропонувала цілісне бачення архітектури як багатокомпонентної системи, що включає дев'ять елементів: візію, принципи, мету, теоретичний базис, структурну конфігурацію, функціональні механізми, суб'єктно-об'єктну композицію, інституційну спроможність та режим функціонування. Такий підхід дозволяє розглядати технічне регулювання як динамічну багаторівневу систему, здатну до адаптації в умовах стратегічної невизначеності. Це розширює методологічне підґрунтя для проектування ефективних моделей технічного регулювання у транспортній сфері.

Окрему цінність має запропонована в дисертації концепція цифрової трансформації публічного управління в умовах кризових викликів та євроінтеграційних процесів. На відміну від існуючих моделей, підхід авторки базується на принципах прагматичної поетапності, пріоритету безпеки та використання вже наявних цифрових рішень. Запропонована триетапна імплементаційна стратегія (швидкі перемоги, системна цифрова модернізація, безпекова інтегрованість) є логічно обґрунтованою і ресурсно збалансованою. Авторкою також визначено організаційні, технологічні та фінансові механізми реалізації цієї стратегії, що забезпечує її адаптивність до умов воєнного стану та перспектив післявоєнного відновлення.

Під час навчання в аспірантурі Соколова В.В. зарекомендувала себе як наполеглива, відповідальна, цілеспрямована дослідниця, здатна до глибокого аналізу та формулювання власного наукового бачення. Вона проявила високу самостійність у здійсненні дослідження, уміння працювати з нормативно-правовими та аналітичними джерелами, критично мислити, узагальнювати складні міждисциплінарні проблеми. Аспірантка активно долучалася до науково-організаційної роботи, підтримувала академічну доброчесність та дотримувалась етичних норм наукової спільноти.

Соколова Вікторія Вікторівна здійснювала наукове дослідження у тісній взаємодії з науковим керівником, демонструючи здатність ефективно планувати та організовувати власну дослідницьку діяльність. У процесі роботи над дисертацією здобувачка послідовно підвищувала якість теоретико-методологічного обґрунтування, вдосконалювала авторські підходи до розв'язання поставлених завдань. Усі положення, висновки та наукові результати, представлені у дисертаційній роботі, є результатом її самостійної, глибоко осмисленої праці.

Дисертаційна робота Соколової Вікторії Віталіївни є самостійно виконаним науковим дослідженням. Всі теоретичні положення, аналітичні узагальнення, висновки та практичні рекомендації ґрунтуються на результатах власної дослідницької діяльності здобувачки. Основні результати дослідження висвітлено у 4 публікаціях, серед яких 4 статей у фахових наукових виданнях України та 7 публікацій у збірниках матеріалів конференцій та інших наукових виданнях.

Вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Соколової Вікторії Віталіївни виконана в повному обсязі та на високому науковому рівні.

Науковий керівник:

кандидат наук з державного
управління, доцент кафедри права

національної безпеки та європейської
інтеграцій ННІ «Інституту державного
управління» Харківського
національного університету імені
В.Н. Каразіна

Надія МИРНА

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу
кадрів

